

Mr. J. Mein, subs. Orz.
adj. van Blanke - 888 lith.
Opwm Hiddes, Middelstum

40

Drie leden van de Provinciale Groninger Molencommissie,
te weten:

Ir. N. Oostinga, hoofdingenieur bij de Provinciale Water-
staat van Groningen,

H. Doedens, technisch hoofdambtenaar bij de Provinciale
Waterstaat van Groningen, en

R. Streuper, oud molenmaker, Lange Leegte 28, Veendam,
bezochten op dinsdag 22 oktober 1963 enkele molens in de
provincie Groningen.

Aldus gingen zij ook naar de windwatermolen van het water-
schap De Breeken, liggende 2 km ten zuiden van Westerwilt-
werd aan de oostoever van het Kardingermaar in de gemeente
Middelstum. Doel van het bezoek was het achtkant van deze
molen op te meten, teneinde na te gaan of dit mettertijd
dienstbaar zou kunnen gemaakt voor de wederopbouw van de
voormalige windkorenmolen tegenover het gemeentehuis te
Finsterwolde.

Ter plaatse troffen genoemde heren aan de molenmaker J.D.
Medendorp te Zuidlaren. Deze molenmaker was bezig de wind-
watermolen te slopen.

7 artikel 14
van

Daarmede was Medendorp in overtreding van 7de Monumentenwet
(Wet van 22 juni 1961, houdende voorzieningen in het be-
lang van het behoud van monumenten van geschiedenis en
kunst, staatsblad nr. 200 van 1961).

De windwatermolen van de polder „De Breeken” of Grote
Bréksterpolder, staat namelijk vermeld op de Voorlopige
Lijst der Nederlandse Monumenten van Geschiedenis en Kunst,
deel XI: de provincie Groningen. Deze lijst is opgemaakt en
uitgegeven vanwege de Rijkscommissie voor de Monumentenzorg,
ingesteld bij Koninklijk Besluit van 10 mei 1918, nr. 66,
gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 26 april 1933, nr. 13.
Genoemde drie heren hebben zich ter plaatse met de molen-
maker verstaan. Daarbij heeft Medendorp toegegeven niet in
het bezit te zijn van een sloopvergunning.

De Provinciale Groninger Molencommissie beoogde tot nu toe
niet tot het afgeven van een sloopvergunning door de Staats-
secretaris van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen te advi-
seren. Het is haar bovendien niet bekend dat aan de Staats-
secretaris om het afgeven van een sloopvergunning is ver-

hr Doedens⁹

TECHNISCHE SUBCOMMISSIE VAN DE
PROVINCIALE GRONINGER MOLENCOMMISSIE

Nr. 151

Groningen, 29 oktober 1963.

Bijlagen: -

AAN:

Onderwerp:

wap. De Breeken,
slopen molen.

de heer secretaris van de Provin-
ciale Groninger Molencmissie.

Hierbij vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Bij onze molentocht op 22 oktober j.l. hadden wij onder meer het voornemen te onderzoeken of het achtkant van de windwatermolen van het waterschap De Breeken te gebruiken zou zijn voor het weer in goede staat brengen van de korenmolen in het dorp Finsterwolde.

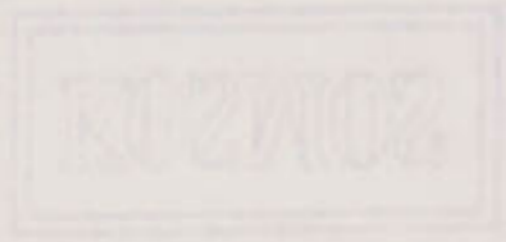
Ter plaatse gekomen bleek echter tot onze verbazing, dat molenaar Medendorp uit Zuidlaren en molenaar Hazekamp uit Westerwijtwerd bezig waren de onderhavige windwatermolen te slopen, in zoverre, dat de roeden uit de as waren gehaald en naar de verharde weg waren gesleept.

Eén van de - overigens slechte - roeden zal volgens Medendorp worden hersteld en worden geplaatst in de windkorenmolen van de genoemde molenaar te Westerwijtwerd.

Voor deze molen is nog geen sloopvergunning verleend. Bovendien is Medendorp er kortgeleden nog mondeling op gewezen niet tot slooping over te gaan.

Wij vragen ons derhalve af of nu dusdanige maatregelen dienen te worden getroffen, dat dergelijke gevallen niet meer plaats kunnen vinden.

Namens de Technische Commissie,
de hoofdingenieur van de
Provinciale Waterstaat :

N. Oostinga
(Ir. N. Oostinga)

AMSTERDAM-C., 5 November 1963.

Reguliersgracht 9
Postrekening 113590

Teléfono 38703
K/NB.

Aan de Technische Subcommissie van de
Provinciale Groninger Molencommissie
Martinikerkhof 14,
G r o n i n g e n .

Mijne Heren,

Wij kwamen in het bezit van Uw brief d.d. 29
Oktober j.l. betreffende gedeeltelijke sloop van de molen
van het Waterschap De Breeken.

Wij betreuren het, dat zonder dat daartoe een
vergunning is verleend met de sloop van deze molen is begonnen
door de molenmaker Medendorp en het zou wel eens van groot be-
lang kunnen zijn aan de sloop-ambities van de heer Medendorp
paal en perk te stellen om te voorkomen dat de Commissie steeds
voor verrassingen wordt geplaatst.

Het is wellicht van belang, dat deze zaak in de
a.s. vergadering van de molen-commissie aan de orde komt.

Hoogachtend,
Uw dw.

(Ir F. Stokhuyzen), Voorzitter.

(E.F. Caro), Secretaresse.

- 7 NOV. 1963

ref. 157
molen 78

PROVINCIALE GRONINGER MOLENCOMMISSIE

MARTINIKERKHOF 14

TELEFOON 05900-28041

ONDERWERP

van De Breeken te
Westervijward,
gent. Middelstum

m-160

AAH:

De Heer Hoofddirecteur van de
Rijksdienst voor de Monumentenzorg
Stadhoudersplantsoen 7
's-Gravenhage

11 NOV. 1963

Ten aanzien van nevenvermelde windwatermolen, nr 78 in het Groninger Molenboek, vragen wij uw aandacht voor het volgende.

De molen van het waterschap De Breeken maakt al sinds 1950 geen gebruik meer van de windkracht; in dat jaar verleenden Gedeputeerde Staten aan het waterschap vergunning tot het vernieuwen van de vijsel en de vijselbak en het plaatsen van een dieselmotor van 12 pk in die windmolen. Daarbij werd als eis gesteld, dat overigens niets aan de molen zou worden veranderd. In 1960 heeft het bestuur van het waterschap aan Gedeputeerde Staten vergunning gevraagd het bovengedeelte van de molen af te breken, omdat het windaandrijvingswerk niet meer in gebruik was. Gedeputeerde Staten hebben dit verzoek op 3 oktober 1961 afgewezen, op grond van de overweging dat de toestand van de molen voorlopig nog wel houdbaar was. Landschappelijk is de molen, doordat hij bij de spoorbaan ligt, belangrijk; in tijden van brandstoffenschaarste zou hij nuttig kunnen zijn.

Enige tijd geleden heeft het waterschap, dat alleen belang heeft bij het onderstuk van de molen als gemeenhuis, de molen, of althans het bovenwerk, verkocht aan J.D. Medendorp, molensaker te Zuidlaren. Medendorp heeft belang bij afkomende onderdelen, hoewel het hem bekend is, dat deze pas na een sloopvergunning kunnen worden verkregen.

Op 22 oktober 1963 besochten een drietal leden van onze commissie tijdens een „molentocht“ ook bovenbedoelde molen om het schtkant op te meten, teneinde na te gaan of dit mettertijd dienstbaar zou kunnen worden gemaakt voor de wederopbouw van de voormalige windkoren-molen tegenover het gemeentehuis van Finsterwolde, sulks naar aanleiding van een informatie van de burgemeester van Finsterwolde. Bij de Molencommissie is namelijk de gedachte ontstaan dat, hoezeer het ook moet worden betreurd, de molen van De Breeken in de toekomst niet te behouden zal blijken te zijn.

Ter plaatse troffen genoemde drie leden de molensaker J.D. Medendorp aan. Deze molensaker was bezig de windwatermolen te slopen. De roeden waren verwijderd. Daarmede was Medendorp onzes insiens in overtreding van artikel 14 van de Monumentenwet. De molen staat namelijk vermeld

- op -

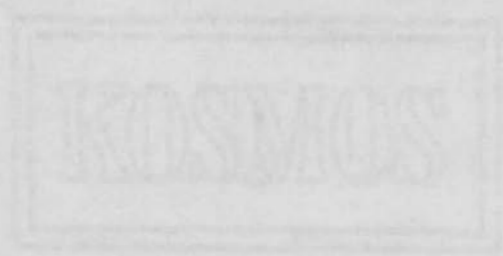
op de Voorlopige Lijst der Nederlandse Monumenten van Geschiedenis en Kunst, deel XI: de provincie Groningen.
 Bovenbedoelde leden hebben zich ter plaatse met de molenmaker verstaan. Daarbij heeft Medendorp toegegeven niet in het bezit te zijn van een sloopvergunning. Eén onzer aanwezige leden heeft Medendorp bovendien enige tijd geleden erop gewezen, dat hij niet tot sloping van de onderhavige molen mocht overgaan.

Onze Commissie is over het optreden van Medendorp verontwaardigd. Wij - en ook de vereniging De Hollandsche Molen - achten het van belang aan de sloop-ambities van Medendorp paal en perk te stellen. Bij uw brief d.d. 7 juli 1959, OKN 57.817, betreffende het onwettig slopen van de windkorenmolen te Meedhuizen, hebt u dezelfde molenmaker berispt. Ook wijzen wij in dit verband op onze brief d.d. heden, nr 159.
 Wij hebben dan ook inmiddels tegen Medendorp proces-verbaal doen opmaken.

Naams de Provinciale
 Groninger Molencommissie,

(voorzitter)

(secretaris)

afschrift.

J.D. MEDENDORP Molenbouwer Zuidlaren.

Aan de Staatssecretaris van
Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen,
Nieuwe Uitleg 1,
's-Gravenhage.

11 november 1963.

Excellentie,

Ondergetekende is sedert kort in het bezit van een polder-
molen, welke buiten bedrijf is en voorheen eigendom van de
Breekster polder te Middelstum en staande aan het Kardinger Maar.

Deze molen komt voor onder no. 78 blz. 92 in het Groninger
molenboek.

Het plan is deze molen op een andere plaats te herbouwen
waar hij beter tot zijn recht komt zal komen en proberen hem
dan weer een draaiende functie te geven, wat nu onmogelijk is.

In dit verband zal het zeer op prijs worden gesteld om:

- a. toestemming te krijgen voor sloping van bedoelde buiten bedrijf
staande molen plus verplaatsing.
- b. in principe een toezegging van subsidie in de kosten van deze
verplaatsing en herbouw.

Uw berichten met belangstelling tegemoetziend verblijf ik
met de meeste hoogachting van Uw Excellentie

Uw dw. J.D. Medendorp

Afschrift.

Amsterdam, 9 December 1963.

K/NB.

"DE HOLLANDSCHE MOLEN"
Reguliersgracht 9,
Amsterdam-C.

De Weledele Heer J.D.Medendorp
Molenmaker
Havenstraat 38,
Zuidlaren.

Geachte Heer Medendorp,

Wij kwamen in het bezit van een afschrift van de brief van de Groninger Molencommissie aan de Hoofddirecteur van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg te 's-Gravenhage betreffende de ongeoorloofde slooping van de roeden uit de molen van de Breekenpolder.

De mededeling, dat U er enige tijd geleden op gewezen is dat niet tot slooping van bedoelde molen mocht worden overgegaan, trof ons zeer onaangenaam.

Indien op deze wijze wordt voortgegaan zijn wij - ondanks de rechtsmaatregelen, die tegen U zullen worden genomen - genoodsaakt U als molenmaker uit te schakelen daar U geen rekening wenst te houden met de doelstelling van onze Vereniging, namelijk het zo veel mogelijk nastreven van het behoud van molens.

Naast het uiten van onze teleurstelling hierover moeten wij U ernstig berispen teneinde herhaling van dit soort overtredingen te voorkomen en wij spreken dan ook het vertrouwen uit dat zich in de toekomst geen moeilijkheden meer zullen voordoen.

Met de meeste hoogachting,
Uw dw.

(Ir F.Stokhuyzen), Voorzitter.

(E.F.Caro),

Secretaresse.

M/78
183-63

186

Provinciale Molencommissie

AAN:

De Heer Hoofddirecteur van de
Rijksdienst voor de Monumentenzorg,
Stadhoudersplantsoen 7
's-Gravenhage

slopen van de windwater-
molen van het waterschap
De Breeken (gem.Middelstum)

Groningen, 18 december 1963

In antwoord op uw brief d.d. 6 december 1963, nr 131.002, berichten wij u het volgende.

De windwatermolen van het waterschap De Breeken te Westerwijtwerd, gemeente Middelstum, is door de aanvrager van de sloopvergunning reeds in oktober 1963 onwettig gedeeltelijk gesloopt. Wij hebben u daarover bij brief d.d. 11 november 1963, nr 160, uitvoerig ingelicht.

De beweegredenen die Medendorp voor de sloping aanvoert, spreken zijn vroegere houding en daden tegen.

Naar ons inzicht verdient het onder de huidige omstandigheden aanbeveling het standpunt van de rechter eerst te leren kennen.

Wij geven u in overweging Medendorp te berichten, dat er gegronde redenen bestaan de beslissing op zijn sloopaanvraag uit te stellen.

Namens de Provinciale
Groninger Molencommissie,

(voorzitter)

(secretaris)

190

73

Provinciale Molencommissie

AAN:

Het College van Gedeputeerde Staten
der provincie Groningen

wvm. van het waterschap
De Breeken.

Groningen, 18 december 1963

In de bij de hierbij teruggaande kantbeschikking d.d. 2 december 1963, nr. 21543, 1e afd., behorende brief d.d. 11 november 1963 van de molenmaker J.D. Medendorp te Zuidlaren, vraagt deze een sloopvergunning aan voor de windwatermolen van het waterschap De Breeken te Westerwiltwerd, gemeente Middelstum.

In dit verband berichten wij uw College het volgende.
Voor de molen van het waterschap De Breeken wordt al sinds 1950 geen gebruik meer gemaakt van windkracht; in dat jaar verleende u aan het waterschap vergunning tot het vernieuwen van de vijzel en de vijzelbak en het plaatsen van een dieselmotor van 12 pk in die windmolen. Daarbij werd als eis gesteld, dat overigens niets aan de molen zou worden veranderd. In 1960 heeft het bestuur van het waterschap aan u vergunning gevraagd het bovengedeelte van de molen af te breken, omdat het windaandrijvingswerk niet meer in gebruik was. Gedeputeerde Staten hebben dit verzoek op 3 oktober 1961 afgewezen, op grond van de overweging dat de toestand van de molen voorlopig nog wel houdbaar was. Landschappelijk is de molen, doordat hij bij de spoorbaan ligt, belangrijk; in tijden van brandstofschaarste zou hij nuttig kunnen zijn.
Enige tijd geleden heeft het waterschap, dat alleen belang heeft bij het onderstuk van de molen als gemealhuis, de molen, of althans het bovenwerk, verkocht aan bovengenoemde molenmaker. Medendorp heeft belang bij afkomende onderdelen, hoewel het hem bekend is, dat deze pas na een sloopvergunning kunnen worden verkregen.

Op 22 oktober 1963 bezochten een drietal leden van onze commissie tijdens een molentocht ook bovenbedoelde molen om het achtkant op te meten, teneinde na te gaan of dit mettertijd dienstbaar zou kunnen worden gemaakt voor de wederopbouw van de voormalige windkorenmolen tegenover het gemeentehuis van Finsterwolde, zulks naar aanleiding van een informatie van de burgemeester van Finsterwolde. Bij de Molencommissie is namelijk de gedachte ontstaan dat, hoezeer het ook moet worden betreurd, de molen van De Breeken in de toekomst niet te behouden zal blijken te zijn.

Ter plaatse treffen genoemde drie heren de molenmaker Medendorp aan. Laatstbedoelde was bezig de windwatermolen te slopen. De roeden waren verwijderd en naar de weg gesleept. Daarmede was Medendorp in overtreding van artikel 14 van de Monumentenwet. De molen staat namelijk vermeld op de Voorlopige Lijst der Nederlandse Monumenten van Geschiedenis en Kunst, deel XI: de provincie Groningen. Bovenbedoelde leden hebben zich ter plaatse met de molenmaker verstaan. Hij bevestigde-sonder de vereiste vergunning- de roeden te hebben verwijderd. Een der beide roeden zou worden geplaatst aan de naburige windkorenmolen te Westerwijtwerd.

De Groninger Molencommissie acht het optreden van Medendorp uitermate laakbaar. Dit is nu de derde molen in de provincie Groningen, die hij zou slopen tegen de wens van de Molencommissie in. Niet alleen wij doch ook de vereniging De Hollandsche Molen acht het van belang aan de sloopambities van Medendorp thans paal en perk te stellen. Mondelinge of schriftelijke vermaningen (de Rijksdienst voor de Monumentenzorg deed Medendorp reeds op 7 juli 1959 een schriftelijke berisping toekomen naar aanleiding van het onwettig slopen van de molen te Meedhuizen) blijken niet het gewenste effect te sorteren. Op ons verzoek heeft de rijkspolitie in het laatst van oktober 1963 Medendorp verhoord en proces-verhaal tegen hem opgemaakt. Wij hebben de hoofddirecteur van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg bij brief d.d. 11 november 1963, nr 160 hieromtrent volledig op de hoogte gesteld.

Wat het verzoekschrift van Medendorp d.d. 11 november 1963 betreft, merken wij het volgende op.

1. Het verzoek is pas gedaan nadat onrechtmatig met de sloop een begin was gemaakt en proces-verbaal was opgemaakt.
2. De molen is niet geheel buiten bedrijf, want het onderstuk dient als gemealhuis.
3. Aan de mededeling, dat het plan is opgevat de molen elders te herbouwen, kan niet veel waarde worden toegekend. Enkele feiten en vroegere uitlatingen wijzen er op, dat onderdelen voor diverse molenreparaties verkocht zouden worden. Om deze reden is onzes inziens een principiële subsidietoezegging niet oppertuun.

Wij geven uw College in overweging de Staatssecretaris van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen te berichten dat er naar uw oordeel gegronde redenen zijn om de beslissing uit te stellen.

Namens de Provinciale
Groninger Molencommissie,

(voorzitter)

(secretaris)
438.02